

Przegląd realizacji
wskaźników Polskiej Strategii
Kosmicznej

Marzec 2023

Spis treści

Wstęp	3
Przegląd realizacji wskaźników	4
Wstęp do analizy.....	4
Utworzenie Krajowego Programu Kosmicznego	4
Wzrost składki opcjonalnej do ESA	4
Określenie najbardziej obiecujących obszarów technologicznych	5
3% rynku	6
Usługa Galileo PRS w Polsce.....	6
Program strategiczny „Satelitarny system optoelektronicznej obserwacji Ziemi”	7
Wykorzystanie danych satelitarnych przez administrację publiczną.....	7
Architektura przyszłego systemu SSA/SST	7
ESA BIC w Polsce	7
Ustawa o Krajowym Rejestrze Obiektów Kosmicznych.....	7
Mechanizmy ułatwiające inwestycje w sektor kosmiczny.....	8
Konkurencyjność polskiego sektora kosmicznego	8
Budowy kadr	8
System koordynacji wykonania Polskiej Strategii Kosmicznej?	9
Ustawa o działalności kosmicznej	9
Rejestracja wynoszonych w przestrzeń kosmiczną polskich satelitów?	10
Współpraca między Polską Agencją Kosmiczną a Ministrem Nauki i Edukacji	10
Monitoring rezultatów prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych przez POLSA.....	10
Podsumowanie	10

Wstęp

W 2021 r. Stowarzyszenie Polskich Profesjonalistów Sektora Kosmicznego rozpoczęło projekt, mający na celu monitorowanie terminowości i skuteczności realizacji Polskiej Strategii Kosmicznej (PSK).

Przypomnijmy, że strategia ta została przyjęta w styczniu 2017 r. jako część Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR).

Analiza przeprowadzona w 2021 roku wykazała, że większość z prac przewidzianych do zakończenia w roku 2020 nie zostało wykonanych. Wyniki analizy zostały zawarte w [raporcie](#) oraz zaprezentowane na Konsiliencyjnej Konferencji Ad Astra w Gdańsku w 2021 r.

Dlaczego przyjrzenie się realizacji PSK jest takie ważne?

1. Sektor kosmiczny jest finansowany ze środków publicznych. Zarówno składki do Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA), jak dedykowane programy w ramach Narodowego Centrum Badań i Rozwoju są finansowane z pieniędzy publicznych. Projekty w sektorze kosmicznym są finansowane w głównej mierze z środków ESA, a te są możliwe dzięki składce członkowskiej, z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR), a te są możliwe m.in. dzięki funduszom unijnym, poprzez zamówienia Polskiej Agencji Kosmicznej (w małym stopniu)¹. Tak więc cele wskazane w PSK są realizowane z środków publicznym a sposób wydatkowania tychże powinien interesować obywateli.
2. Raporty pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli w zakresie realizacji PSK, czy też funkcjonowania Polskiej Agencji Kosmicznej (POLSA) wykazywały niedociągnięcia i odstępstwa od stanu właściwego.
3. Z 84 członków Stowarzyszenia Polskich Profesjonalistów Sektora Kosmicznego (PSPA) znacząca większość pracuje w Polsce nad rozwojem technologii kosmicznych, czy też technologii wykorzystujących dane satelitarne. Ich praca, możliwość rozwoju i dobrobyt są więc ściśle związane z rozwojem sektora kosmicznego, wysokością składki Polski do ESA czy też wskazaniem priorytetów rozwojowych dla państwa.
4. Krajowy Program Kosmiczny (KPK), a więc program umożliwiający wdrożenie i osiągnięcie celów PSK, nie został przyjęty. Pytanie co w takim razie dzieje się z PSK nasuwa się automatycznie.
5. Jednym z zadań statutowych PSPA jest wsparcie administracji publicznej. Aby móc wywiązać się z tej deklaracji należy wiedzieć, gdzie są problemy. To też umożliwia analizę jak Stowarzyszenie może wesprzeć administrację, jaką niszę w polskim sektorze kosmicznym wypełnić.

W 2022 r. (Q4) zostały opracowane wnioski o dostęp do informacji publicznej celem ponownego przyjrzenia się realizacji wskaźników Polskiej Strategii Kosmicznej. Wnioski te skierowano do Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz Ministerstwa Nauki i Edukacji stosownie do kompetencji ministerstw. Zarówno wnioski jak i odpowiedzi są dostępne jako załączniki do niniejszego dokumentu.

¹ Więcej o źródłach finansowania w: Ocena stanu rozwoju badań i użytkowania przestrzeni kosmicznej – raport za 2021 rok; dostęp on-line: <https://polsa.gov.pl/publikacja/raport-ocena-rozwoju-badan-i-uzytowania-przestrzeni-kosmicznej-w-polsce-2021/> (dostęp: 23.01.2023 r.).

Przegląd realizacji wskaźników

Wstęp do analizy

Główny wniosek i postulat, który zrodził się w trakcie dyskusji grupy roboczej pracującej nad niniejszym raportem brzmi: strategia powinna zostać zaktualizowana. Administracja ma prawo się uczyć. Wydaje się to dość oczywiste. Zrozumiałym jest, że pewne cele strategiczne zostały określone na podstawie danej chwili i w obszarze wiedzy na tę chwilę posiadanej. Jednakże dostrzegalna jest zmiana w sektorze a przede wszystkim ewolucja potrzeb. Należy pamiętać, że PSK to strategia rozwoju sektora kosmicznego do 2030 r.

Utworzenie Krajowego Programu Kosmicznego

Mnogość wersji i brak jasności co do koordynacji procesu jego opracowywania sprawia, że przedstawiciele sektora, mimo szczerych chęci wsparcia administracji i zabrania konstruktywnego głosu w dyskusji, mogą odczuwać niezadowolenie, a czasami nawet frustrację powolnością tego procesu. Z niecierpliwością oczekujemy programu jako tego mogącego wnieść nowe projekty oraz ścieżki rozwoju dla polskiego sektora kosmicznego, co pozwoliłoby również na realizację założeń Polskiej Strategii Kosmicznej. Należy jednocześnie zauważyć, że dokument o tytule „Krajowy Program Kosmiczny na lata 2023-2027”, o którym Ministerstwo pisze w swojej odpowiedzi na wniosek PSPA, jako całościowy dokument nie jest znany sektorowi. Finalnie, sytuacją pożądaną jest niezależność finansowania projektów ujętych programem - obecnie źródłem dla wielu inicjatyw jest Krajowy Program Odbudowy. W sektorze funkcjonuje przekonanie, że brak przyjęcia KPK jest bezpośrednio spowodowany brakiem wdrożenia KPO. Środki z budżetu państwa możliwe do wydatkowania w perspektywie kilku lat pozwoliłyby na realizację projektów rozwijających zdolności i kompetencje polskich podmiotów.

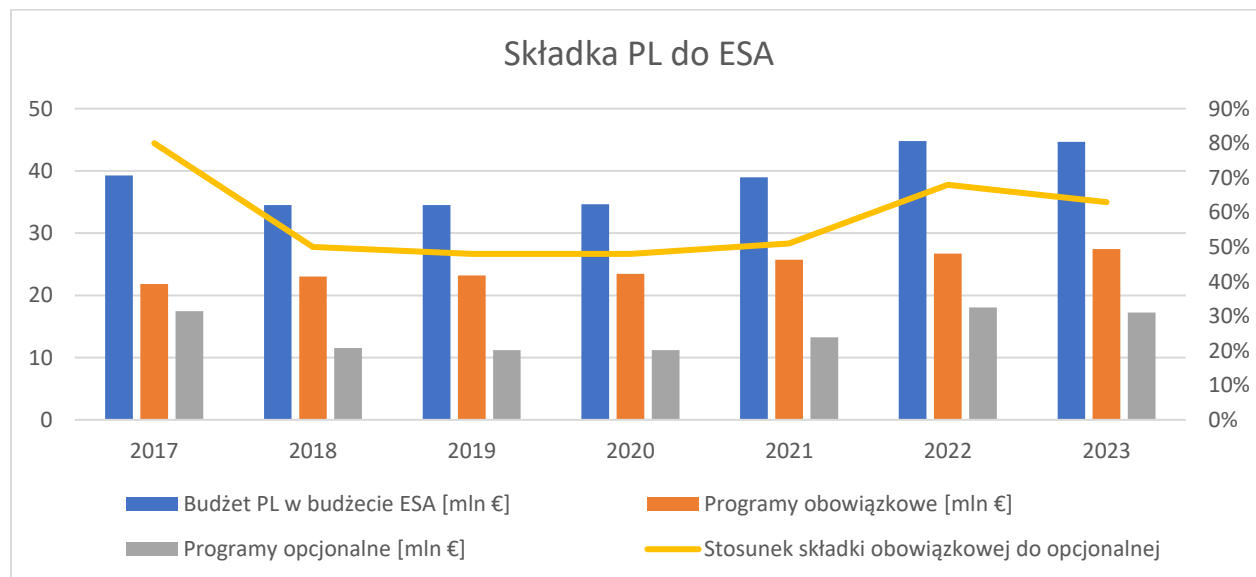
Należy również zauważyć, że mało który projekt kosmiczny można zamknąć w perspektywie roku – studia wykonalności, aplikacje wykorzystujące dane satelitarne są przykładem czegoś co może być wykonane w 12 miesięcy (choćby częstokroć negatywnie wpływa to na jakość i stopień rozwoju wykonania). Dlaczego to takie ważne? Ponieważ budżet, którym dysponuje Polska Agencja Kosmiczna jest właśnie w perspektywie rocznej. Budując kompetencje polskiego przemysłu i rozwijając naukę poprzez zamówienia, co jest jak najbardziej pożądanym działaniem, trudno jest dać komfort realizacji wykonawcom czy zamówić coś, co mogłoby być innowacyjne, rozwijające, wnoszące coś do sektora. Po otrzymaniu finansowania POLSA musi opracować dokumentację przetargową, wykonać szacowanie rynku, ogłosić postępowanie – to trwa kilka miesięcy. Tak więc wielokrotnie już przetargi przedmiotowo ciekawe, przydatne były ogłaszane późnym latem lub jesienią. Wyjątek mogą stanowić niektóre przetargi związane z wykorzystaniem zdjęć satelitarnych. Projekty kosmiczne: upstreamowe czy właśnie aplikacje generujące informacje na podstawie danych satelitarnych, wymagają kilku lat prac B+R.

Dodatkowo, należy pamiętać, że zamawiający czy grantodawca musi mieć niezbędną do odbioru prac wiedzę. Pozwoli to na odbiór faktycznie wykonanych prac i rozwój sektora. Wymaga jednak sporej pracy po stronie agencji wdrażających czy też POLSA lub – co byłoby stanem idealnym – bliskiej współpracy instytucji administracji publicznej.

Wzrost składki opcjonalnej do ESA

Analizując dotychczasowe trendy dotyczące wysokości składki wpłacanej przez Polskę do ESA (zarówno obowiązkowej jak i opcjonalnej), pojawia się obawa, że stosunek wysokości składki opcjonalnej względem składki obowiązkowej nie rośnie w tempie pozwalającym na realizację tego celu. Przypomnieć należy, że PSK zakłada stosunek składki opcjonalnej do obowiązkowej 150-200%.

Składka członkowska do ESA jest kluczowa dla rozwoju technologii kosmicznych oraz aplikacji wykorzystujących dane satelitarne w Polsce. Zasady przyznawania projektów w ESA, m.in. zasada zwrotu geograficznego oraz zaangażowanie technicznych ekspertów ESA w realizację projektów, pozwala na rozbudowywanie umiejętności polskich podmiotów oraz ich rozpoznanie w europejskim sektorze kosmicznym. Funkcjonowanie w trybie zamówień ESA buduje, naszym zdaniem, bardziej wartościowe kompetencje niż realizacja jedynie krajowych projektów B+R, a zarazem podnosi też widoczność podmiotu na arenie międzynarodowej.

Wykres 1: Opracowanie własne na podstawie danych MRiT

Określenie najbardziej obiecujących obszarów technologicznych

Nisze technologiczne powinny być znane przed rozpoczęciem wdrażania KPK, co umożliwi celowe finansowanie ich wsparcia i rozwoju. Po 10 latach w ESA Polska powinna mieć już klarowną wizję swojego rozwoju w technologiach kosmicznych, a mocne strony krajowych podmiotów powinny się ukazać i wykształcić samoczynnie, zwłaszcza po zakończeniu PLIIS (ang. *Polish Industry Incentive Scheme*; 2019 r.), od kiedy polskie podmioty musiały już konkurować na równych zasadach z podmiotami z innych krajów członkowskich ESA. Zainteresowanie rozwojowo-badawcze polskich podmiotów powinno też zostać zobrazowane poprzez wnioski złożone m.in. w ramach programu Szybka Ścieżka w NCBiR. Tymczasem niestety tak nie jest i te obszary nie są znane czy też określone w stosownym dokumencie. A wydaje się, że to nie brak stosownych prac jest tu problemem, jako że od kilku już lat Polska Agencja Kosmiczna systematycznie analizuje badania prowadzone w obszarze technologii kosmicznych i sam rozwój tych technologii.

Określenie najbardziej obiecujących obszarów jest zadaniem trudnym, bo wymaga zdecydowania na kierunek rozwoju i planu dalszych kroków. Gdy już mamy określone najbardziej obiecujące obszary – co dalej? Jak je wspierać? Jak rozwijać? Jak zapewnić szansę do rozwoju pozostałych obszarów przy jednoczesnej priorytetyzacji? Jak to się wpisuje w inne cele PSK oraz w globalne łańcuchy dostaw? Niemniej jak funkcjonować bez ukierunkowania i skupienia? Jak sektor może się rozwijać bez jasno postawionych celów?

W naszym przekonaniu nie może. Im bardziej przedłużany jest okres prowadzenia projektów, a nie programu zmierzającego w konkretnym kierunku, tym niekorzystniej działa to na rozwój rodzimej technologii i wiedzy.

Warto też przytoczyć kilka informacji z publikacji Polskiej Agencji Kosmicznej, pod redakcją naukową dr Aleksandry Bukały „Polski sektor kosmiczny 2020. Analiza stanu obecnego, trendów i technologii w ujęciu krajowym i na tle międzynarodowym”:

1. Największy udział, biorąc pod uwagę wartość projektu, w latach 2015-Q1 2020, miały: mechanizmy, aplikacje wykorzystujące dane obserwacji Ziemi, usługi związane z zarządzaniem, archiwizowaniem i przetwarzaniem danych wielkoskalowych oraz napędy – we wszystkich programach ESA².
2. Najbardziej popularne domeny technologiczne w ramach PLIS to: „projektowanie systemów łączności radiowej, oprogramowanie dla systemów kosmicznych, mechanizmy, śmieci kosmiczne, system danych naziemnych i operacje związane z misjami, napędy, projektowanie systemów i weryfikacja, pokładowe systemy danych, materiały i procesy”³.
3. Polskie podmioty realizowały również projekty dla Europejskiej Agencji ds. Programu Kosmicznego (The European Union Agency for the Space Programme, EUSPA) o wartości 2,075 mln €, Europejskiego Obserwatorium Południowego (ESO) o wartości 16052112 €, EUMETSAT – ok 5 mln €. Warto zauważyć, że w przypadku ESO oraz EUMETSAT projekty te miały charakter zamówień. Ze względu na brak szczegółów w publikacji nt. projektów dot. EUSPA trudno skomentować ten obszar. Polskie podmioty (z)realizowały również 39 projektów w ramach H2020, stan na kwiecień 2020. Program ten ma być programem badawczym mającym na celu rozwój badań i innowacji⁴.

3% rynku

Obecny zapis celu strategicznego – „Polski sektor kosmiczny będzie zdolny do skutecznego konkurencji na rynku europejskim, a jego obroty wyniosą co najmniej 3% ogólnych obrotów tego rynku (proporcjonalnie do polskiego potencjału gospodarczego)” – sugeruje, że wskaźnik będzie wyznaczany w odniesieniu do „ogólnych obrotów rynku europejskiego”. Z odpowiedzi udzielonej przez Ministerstwo wnioskujemy, że intencją autorów PSK jest obliczanie wskaźnika w odniesieniu do obrotów europejskiego rynku kosmicznego, a nie całego rynku europejskiego. Uszczegółowienie opisu celu strategicznego tak, aby był on jednoznacznie rozumiany przez wszystkich jest więc konieczne. Ponadto, w odpowiedzi tej Ministerstwo wskazało, że nie dysponuje metodyką do określania, jaki procent obrotów rynku europejskiego wytwarza polski sektor kosmiczny. Konieczne jest doprecyzowanie tej kwestii, by była możliwa weryfikacja spełnienia tego wskaźnika.

Usługa Galileo PRS w Polsce

Doceniamy kroki poczynione w celu uruchomienia usługi Galileo PRS w Polsce. Warto zauważyć, że Galileo PRS (ang. *Public Regulated Service*) nie jest jeszcze w pełni operacyjne.

² Bukala, A.(red.), „Polski sektor kosmiczny 2020. Analiza stanu obecnego, trendów i technologii w ujęciu krajowym i na tle międzynarodowym”, Polska Agencja Kosmiczna, 2021, s. 67.

³ Tamże, s. 64.

⁴ Tamże, ss.52-57.

Program strategiczny „Satelitarny system optoelektronicznej obserwacji Ziemi”

W ramach Krajowego Programu Kosmicznego na lata 2023-2027 planowana jest budowa Systemu Satelitarnej Obserwacji Ziemi MikroGlob. Głównym zadaniem będzie zbudowanie i operacyjne uruchomienie Systemu Satelitarnego składającego się z Segmentu Kosmicznego i Segmentu Naziemnego.

Biorąc pod uwagę działania podejmowane przez Ministerstwo Obrony Narodowej (MON) w celu zapewnienia dostępu do wysokorozdzielczych zdjęć satelitarnych poprzez zakup satelitów, sugerujemy powtórny analizę potrzeb rozwoju segmentu kosmicznego i segmentu naziemnego. Należy unikać podwójnego finansowania projektów, czy też tworzenia projektów nadmiernie zbliżonych, a raczej dążyć do dalszego rozwoju infrastruktur powstałych i powstających. W grudniu 2022 r. zostały zakupione satelity obserwacji Ziemi oraz dostęp do innych zdjęć z konstelacji. W ramach tejże umowy ma być również dostarczona stacja naziemna.

Pragniemy zauważyć, że włączenie polskich podmiotów w realizację zamówienia MON przyczynić się do podniesienia ich kompetencji, co jest jednym z planowanych efektów omawianego celu wymienionych w odpowiedzi Ministerstwa. Dlatego też rekomendujemy analizę zakupów przez pryzmat możliwości rozwoju know-how w Polsce.

Wykorzystanie danych satelitarnych przez administrację publiczną

Z odpowiedzi Ministerstwa wynika wzrostowy trend wykorzystania danych satelitarnych w pracach administracji publicznej. To bardzo cieszy.

Wśród działań wspierających wzrost wykorzystania danych satelitarnych przez administrację publiczną ważny element stanowią szkolenia i spotkania. PSPA docenia wysiłki i osiągnięcia związane z przeprowadzonymi warsztatami i szkoleniami. Były to działania prowadzone przez Polską Agencję Kosmiczną m.in. w ramach projektu Sat4envi. Ponadto, proponujemy rozważyć czy wpisanie wykorzystania danych satelitarnych w przepisach prawnych wpłynęłoby na zwiększenie wykorzystania tych danych przez administrację publiczną. Takie głosy pojawiają się od lat niemniej wydaje się, że to brak wiedzy nt. Wykorzystania stanowi barierę.

Architektura przyszłego systemu SSA/SST

Polska przystąpiła do inicjatywy/projektu EU SST. Podjęto również szereg działań związanych z rozwijaniem centrum operacyjnego SST w Polskiej Agencji Kosmicznej. Z odpowiedzi MRiT wynika jednak, że architektura systemu SSA/SST nie została stworzona. W związku z tym warto rozważyć czy opracowanie koncepcji architektury systemu SSA/SST jest nadal zasadne. Jeśli nie, rekomendujemy aktualizację wskaźnika. Architektura systemu powinna powstać zanim zacznie się tworzyć system – pomaga to w prowadzeniu działań, skupieniu w realizacji prac oraz określeniu celowości podejmowanych starań.

ESA BIC w Polsce

ESA BIC rozpoczął swoje funkcjonowanie oficjalnie 18 stycznia br. Gratulujemy!

Ustawa o Krajowym Rejestrze Obiektów Kosmicznych

W ostatniej znanej nam wersji ustawy o działalności kosmicznej (działalności w przestrzeni kosmicznej) cały rozdział ósmy poświęcono regulacjom związanym z Krajowym Rejestrem Obiektów Kosmicznych.

Z treści wyjaśnienia wynika jednak, że zagadnienia związane z KROK mają (czy też miały) być objęte osobną ustawą, prace nad którą ze względów proceduralnych zostały zakończone.

Mechanizmy ułatwiające inwestycje w sektor kosmiczny

Ministerstwo RiT udzieliło obszerną i wyczerpującą odpowiedź dotyczącą projektowanych w KPK instrumentów wsparcia przemysłu kosmicznego w Polsce. Cieszy zwłaszcza fakt, że znaczna część tych aktywności jest już realizowana (mimo braku przyjęcia KPK). W tym kontekście warto jednak zwrócić uwagę na brak znaku równości między mechanizmami wsparcia przemysłu a ułatwieniami inwestycyjnymi, i wydaje się, że wskazane mechanizmy KPK w niewielkim (bądź w żadnym) stopniu nie odnoszą się do budowania systemu zachęt bądź gwarancji dla potencjalnych inwestorów. Na marginesie tych rozważań chcielibyśmy poddać Państwu pod rozwagę przeanalizowanie, na ile sektor kosmiczny faktycznie potrzebuje dedykowanych mechanizmów ułatwiających inwestycje prywatne w ten sektor. Jednocześnie deklarujemy chęć zaangażowania się w takową analizę.

Konkurencyjność polskiego sektora kosmicznego

Pytanie o domeny polskiego sektora kosmicznego, jego mocne strony jest wciąż aktualne. Ministerstwo udzieliło bardzo obszernej odpowiedzi, za którą dziękujemy.

Podsumowując, wskaźniki obrazujące rozwój polskiego sektora to:

- zwiększenie udziału w programach opcjonalnych ESA (docelowo 150%–200% składki obowiązkowej). Ministerstwo Rozwoju i Technologii we współpracy z Ministerstwem Edukacji i Nauki sukcesywnie zwiększa subskrypcję do programów opcjonalnych Europejskiej Agencji Kosmicznej;
- Opracowanie i wdrożenie KPK;
- Polska Agencja Kosmiczna, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, edukacji, nauki, cyfryzacji, Ministrem Obrony Narodowej oraz organizacjami zrzeszającymi podmioty sektora kosmicznego, przeprowadzi, na koniec perspektywy KPK, analizę obszarów, które będzie można określić mianem polskich specjalizacji kosmicznych.

Samo podniesienie składki do programów opcjonalnych czy stworzenie KPK nie wpłynie na konkurencyjność polskiego sektora kosmicznego. Historia pokazuje, że zawsze znajdzie się jakieś rozwiązanie jeżeli będą pieniądze. Tak jest nie tylko w sektorze kosmicznym. Zasadnym wydaje się być pytanie “w czym chcemy być konkurencyjni?” w końcu odpowiedź “w sektorze kosmicznym” to jak odpowiedzieć i nic nie powiedzieć. Brak konkretów nie stanowi hamulca dla rozwoju sektora kosmicznego ale na pewno też nie pomaga w nim. Co więcej istnieje kilka ryzyk: brak rozwiniętych podmiotów, które mogłyby realizować bardziej skomplikowane projekty; brak możliwości finansowania niezależnie rozwoju technologii na niższym szczeblu co mogłoby zostać wskazane jako doświadczenie w staraniu się o przetargi ESA. Ciekawa też może się okazać analiza przyczyn braku wykorzystania budżetu obszarze „nauka” w ESA. Jak wiemy ESA jako organizacja międzyrządowa jest miejscem ścierania się interesów i potrzeb różnych krajów. Należy to wziąć pod uwagę analizując potencjał konkurencyjności naszego rodzimego sektora.

Budowy kadr

Stowarzyszenie Polskich Profesjonalistów Sektora Kosmicznego powstało w 2016 r. i możemy obserwować jak wiele w obszarze kadr przez ten czas się zmieniło. Niezmienny jednak pozostał niedobór profesjonalistów. Chociaż możliwości rozwoju i poziom świadomości o sektorze kosmicznym znacznie

wzrosły. Ministerstwo w swojej odpowiedzi wskazuje powstawanie nowych kierunków kształcenia. W tym kontekście chcielibyśmy powtórzyć wielokrotnie formułowane przy różnych okazjach stanowisko PSPA, iż budowa kadr nie sprowadza się do powstania nowych kierunków. Co więcej, sektor kosmiczny wymaga ekspertów interdyscyplinarnych i otwartych na nowe rozwiązania, umiających poszukiwać tych rozwiązań, także w innych sektorach, co pozwoli na wykorzystanie najlepszych praktyk i otwartość na transfer technologii. Kosmos wymaga interdyscyplinarnego podejścia i różnorodnych talentów.

Ponadto uczelnie powinny w możliwie maksymalnym stopniu współpracować z przemysłem, a studia na kierunkach związanych z technologiami kosmicznymi powinny być (współ)prowadzone przez praktyków, których jest coraz więcej w Polsce.

Jednocześnie pragniemy przypomnieć, że PSPA od lat informuje o potencjale jaki daje utworzenie staży narodowych w ESA (ESA National Trainee). Program ten może być szczególnie ważny właśnie teraz, gdy jesteśmy krajem oznaczonym jako nadreprezentowany w kadrach w ESA (więcej o tym poniżej).

Polski personel w ESA

Cieszy fakt, iż liczba osób z polskim obywatelstwem zatrudnionych w organizacjach europejskich związanych z kosmosem stale rośnie, tym bardziej, że wielu z nich jest członkami PSPA. Warto w tym kontekście pamiętać, że w przypadku ESA na naszą niekorzyść działa zwrot geograficzny oraz relatywnie niska składka. Zgodnie z [materiałem](#) opublikowanym przez ESA w lutym br. nadal jesteśmy krajem nadreprezentowanym w tej organizacji. Co to oznacza? Każdej osobie chcącej aplikować do ESA będzie trudno się dostać (a nawet bardzo trudno). Można być najlepszym na rekrutacji a jednocześnie przegrać w procesie z osobą wytypowaną jako 3-4 (...), która będzie z kraju niedoreprezentowanego. Warto zwrócić uwagę, że nadreprezentatywność dotyka również osoby aplikujące do programu Young Graduate Trainee, a więc do programu stażowego ESA.

System koordynacji wykonania Polskiej Strategii Kosmicznej?

Wydaje się, że system monitorowania projektów strategicznych w niedostateczny sposób pozwala na monitorowanie i koordynację PSK, stąd negatywna ocena NIK w 2020 roku, mimo uruchomienia systemu w połowie 2018 roku.

Ustawa o działalności kosmicznej

Jednym ze statutowych zadań Stowarzyszenia jest wsparcie administracji publicznej. Dlatego też zawsze chętnie angażujemy się w grupy robocze i doceniamy zaproszenia do nich. Jednocześnie jesteśmy przekonani, że członkowie grupy powinni być informowani o dalszych losach materiału, nad którym pracowali.

Wskazanie organu właściwego do spraw wydawania zezwoleń oraz sprawującego nadzór nad działalnością kosmiczną w Polsce nie jest zadaniem trywialnym. Dostrzegamy pewne plusy sytuacji gdy to Minister właściwy do spraw gospodarki pełni taką funkcję. Jednocześnie widzimy po raz kolejny konieczność sprecyzowania zadań Polskiej Agencji Kosmicznych tak aby jej kompetencje były jasne i konkretne. Taka konkretyzacja umożliwiłaby priorytetyzację zadań i skupienie się na tych najważniejszych z punktu widzenia gospodarki. Ułatwiłaby również pracę przedstawicieli podmiotów z sektora, którzy częstokroć otrzymują odpowiedź, że to nie Agencja jest za coś odpowiedzialna.

Rejestracja wynoszonych w przestrzeń kosmiczną polskich satelitów?

W rejestrze UNOOSA znajduje się 13 polskich satelitów, z czego 4 już nie orbituje. Dodatkowo, 6 ze wszystkich występujących pod polską banderą w rejestrze satelitów jest oznaczona jako zarejestrowane w sekretariacie UN.

W związku ze wzrostem zainteresowania budową czy też integracją nanosatelitów przez polskie podmioty ustawa wydaje się coraz bardziej potrzebna.

Współpraca między Polską Agencją Kosmiczną a Ministrem Nauki i Edukacji

Z roku na rok jest coraz więcej inicjatyw w obszarze sektora kosmicznego i dla kadr sektora. Są one podejmowane przez grupy niesformalizowane, NGO, jak również agencje rządowe i spółki skarbu państwa. Te ostatnie w szczególności wymagają koordynacji ponieważ są finansowane z budżetu obywateli a ci powinni mieć informację dostępną w przystępny sposób. Dlaczego o tym piszemy? Z wiedzy członków Stowarzyszenia wynika, że badaniem potrzeb zw. z kompetencjami zajmuje się obecnie PARP poprzez różne swoje inicjatywy. Zasadnym więc jest koordynacja tych działań i korzystanie z pracy innych celem rozwoju dalszych elementów. Jest to o tyle ważne, że PARP od lat pracuje nad rozwojem kompetencji pracowników SME (i nie tylko) oraz ewaluacją projektów, co pozwala sądzić, że jest to kompetencja organizacji mającej niezbędny know-how.

Warto w tym miejscu przypomnieć podsumowanie ankiet przeprowadzanych przez Stowarzyszenie, przy wsparciu POLSA oraz Centrum Badań Kosmicznych PAN. Analiza ta jest dostępna na stronie internetowej POLSA i dotyczy właśnie kształcenia: https://polsa.gov.pl/wp-content/uploads/2021/11/Analiza_ankiet_CBK-PSPA-POLSA-18052020-1-1.pdf

W kwestii samych aktywności Polskiej Agencji Kosmicznej zastanawia jak bardzo zasadnym jest podpisywanie porozumień o współpracy z uczelniami. Bez wątplenia pełnią one przydatną funkcję w budowaniu świadomości o POLSA i sektorze kosmicznym, a także o samej uczelni jednakże Agencja, jako instytucja ogólnokrajowa powinna współpracować z każdą uczelnią w Polsce. Zakładając, że tak właśnie jest to jaka jest celowość porozumień?

Monitoring rezultatów prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych przez POLSA Ministerstwo w swojej odpowiedzi podaje liczby dotyczące m.in. obserwujących na mediach społecznościowych. Przyrost społeczności na różnych platformach jest bez wątplenia efektem systematycznej i trudnej pracy, i wymaga docenienia. Warto jednak wprowadzić system ewaluacji działań typu m.in. dni przemysłu oraz wizyt zagranicznych. Zdajemy sobie sprawę, że system taki nie jest rzeczą prostą – w końcu czasami efekty pojawiają się po kilku latach a budowa relacji to długoletni proces. Jednak warto wiedzieć jakie kierunki są warte inwestycji i jakie działania są pożądane z punktu widzenia sektora.

Podsumowanie

Brak skutecznej koordynacji polityki państwa w obszarze kosmicznym działa niekorzystnie na sektor kosmiczny oraz na zdolność państwa polskiego do efektywnego korzystania z zasobów kosmicznych. Szczególnie ważnym problemem jest brak jasno określonych potrzeb i celów oraz wyasygnowania środków na ich realizację w perspektywie wieloletniej.

Sześć lat po przyjęciu Polskiej Strategii Kosmicznej, w 11 roku członkostwa Polski w Europejskiej Agencji Kosmicznej realizacja polskiej polityki kosmicznej powinna być na znacznie bardziej zaawansowanym poziomie, zgodnie z zatwierdzoną przez Radę Ministrów Polską Strategią Kosmiczną.

Wierzymy, że stać nas na więcej. W końcu mierzymy do gwiazd. Więcej zamówień, nie tylko z ESA, ale również EUMETSAT, ESO czy EUSPA, a nawet POLSA, bo te byłyby dostosowane do potrzeb lokalnych. Jako PSPA podtrzymujemy deklarację o gotowości do stałej współpracy z administracją publiczną.